

Οι Συζυγικές Συγκρούσεις Μέσα από τα Μάτια των Παιδιών

Μορφές Συζυγικών Συγκρούσεων

Τα παιδιά φαίνεται να διαχωρίζουν τις συζυγικές συγκρούσεις ως εξής:

- ❑ Μη Λεκτική Επιθετικότητα
 - Σιωπή που κρύβει όμως ένταση, ως τρόπος έκφρασης της δυσαρέσκειας και της διαφωνίας μεταξύ τους.
 - Ηλεκτρισμένη ατμόσφαιρα.
 - Απόσταση, απάθεια.
 - Φυγή από το σπίτι.
- ❑ Λεκτική Επιθετικότητα
 - Φωνές ακόμα και από διαφορετικά δωμάτια.
 - Ειρωνεία και γενικότερα αγενή συμπεριφορά.
 - Υβριστικές αναφορές.
- ❑ Σωματική Επιθετικότητα
 - Σωματική βία-Κακοποίηση- Ξυλοδαρμός
 - Σπάσιμο αντικειμένων μέσα στο σπίτι

Γενικότερα και σύμφωνα με τις αναφορές των παιδιών που βιώνουν γονεϊκούς καυγάδες φαίνεται ότι οι μπαμπάδες είναι πιο ευέξαπτοι ενώ η μαμάδες προσπαθούν να διατηρούν έναν πιο ήρεμο τρόπο επικοινωνίας. Παρόλα αυτά τόσο οι γυναίκες όσο και οι άντρες είναι ικανοί και καταφέρνουν να υψώνουν το τόνο της φωνής τους στα πλαίσια ενός καυγά.

Σύμφωνα με μαρτυρίες των παιδιών, οι μαμάδες φαίνεται να έχουν τη τάση να «μουρμουράνε» και να «γκρινιάζουν» περισσότερο σε σχέση με τους μπαμπάδες, καθώς επίσης, τείνουν να κλαίνε αρκετές φορές κατά τη διάρκεια ενός καυγά.

Επίσης τα παιδιά πιστεύουν ότι οι πατεράδες έχουν την τάση να ξεκινάνε τους περισσότερους καυγάδες λόγω ιδιοσυγκρασίας (temperament) και λιγότερο οι μαμάδες.

Συχνότητα των Καυγάδων

Οι αναφορές σχετικά με τη συχνότητα των καυγάδων φαίνεται να ποικίλουν. Σύμφωνα με μαρτυρίες παιδιών, υπάρχουν γονείς όπου αντιμετωπίζουν σε καθημερινή βάση καυγάδες, ή κάποια άλλα ζευγάρια έχουν τη τάση να συγκρούονται πιο σπάνια (δύο με τέσσερις φορές το μήνα) ή λιγότερο συχνά μια φορά στους δύο μήνες.

Πως αντιλαμβάνονται τα παιδιά τις συζυγικές συγκρούσεις και πως αντιδρούν

Φαίνεται ότι τα κορίτσια τείνουν να παρατηρούν περισσότερες συγκρούσεις σε σύγκριση με τα αγόρια. Αυτό μπορεί να σημαίνει είτε ότι τα κορίτσια είναι καλύτεροι παρατηρητές ή αισθάνονται πιο άνετα να μιλάνε για τα προβλήματα των γονέων τους σε σύγκριση με τα αγόρια.

Τα αγόρια φαίνεται να έχουν την τάση να μιλάνε λιγότερο και να μην εκφράζονται με την ίδια άνεση που το κάνουν τα κορίτσια, ωστόσο, όταν το κάνουν, αν και σύντομοι στις αναφορές τους είναι ιδιαίτερα περιγραφικοί.

Τα περισσότερα παιδιά φαίνεται να συμφωνούν ότι η συμμετοχή τους ή όχι στις διαμάχες των γονιών τους εξαρτάται σε μεγάλο βαθμό από το μέγεθος αλλά και από τη μορφή της σύγκρουσής. Ωστόσο, έχει παρατηρηθεί ότι τα παιδιά όταν είναι σε νεαρή ηλικία έχουν τη τάση να εμπλέκονται περισσότερο στις συζυγικές διενέξεις, ενώ όσο μεγαλώνουν φαίνεται να κρατάνε μεγαλύτερη απόσταση. Αυτό ενδεχομένως συμβαίνει γιατί όσο μεγαλώνουν συνειδητοποιούν ότι δεν μπορούν πάντα να τους σταματήσουν.

Κάποια παιδιά εμπλέκονται στους συζυγικούς καυγάδες όταν τα αίτια του καυγά αφορά αυτά τα ίδια. Παρόλα αυτά φαίνεται ότι τα παιδιά ανησυχούν περισσότερο όταν η σύγκρουση αφορά θέματα αποκλειστικά του ζευγαριού παρά όταν αφορά δικά τους προβλήματα.

Έχει παρατηρηθεί ότι πολλές φορές τα παιδιά περιμένουν να τελειώσει ο καυγάς και μετά συζητάνε με έναν από τους δύο γονείς για τα αίτια του και προσπαθούν να βρουν λύσεις ή να τους παρηγορήσουν. Αυτό φαίνεται να προσθέτει ακόμα

περισσότερο συναισθηματικό στρες σε αυτά, καθώς οι ρόλοι αντιστρέφονται.

Άλλες φορές τα παιδιά τείνουν να εμπλέκονται στις γονεϊκές συγκρούσεις, όταν τα πράγματα είναι εκτός ελέγχου, και προσπαθούν να τους χωρίσουν, κάνοντας πολλές φορές τον διαιτητή. Παράλληλα προσπαθούν να βοηθήσουν το πιο αδύναμο (συνήθως τη μητέρα) παρέχοντας συναισθηματική υποστήριξη. Φαίνεται ότι με αυτό τον τρόπο το στρες που τα ίδια βιώνουν έρχεται σε δεύτερη μοίρα, μια που το κύριο μέλημα τους είναι να ανακουφίσουν τον γονέα που νιώθει πιο ευάλωτος.

Είναι φορές που σίγουρα τα παιδιά δεν θέλουν να εμπλακούν στο γονεϊκό καυγά αλλά οι γονείς προσπαθούν να τους εμπλέξουν σε αυτό με σκοπό να πάρουν θέση υπέρ του ενός ή του άλλου. Αυτές οι περιπτώσεις φαίνεται να έχουν μεγαλύτερο αρνητικό αντίκτυπο στα παιδιά.

Πολλές φορές έχει παρατηρηθεί ότι το ζευγάρι αντί να ασχολείται άμεσα με τη διαφωνία τους, κατευθύνει την επιθετικότητα του προς το παιδί τους, κάτι ιδιαίτερα τραυματικό για εκείνο. Κατά συνέπεια, τα παιδιά να αισθάνονται υπεύθυνα για τις συγκρούσεις των γονέων τους.

Σε ακόμα πιο σοβαρές συγκρούσεις, όπου τα πράγματα βγαίνουν εκτός ελέγχου και τα παιδιά δεν μπορούν με κανένα τρόπο να σταματήσουν τους γονείς τους, αναγκάζονται να εμπλέξουν άλλα άτομα

όπως κάποιον γείτονα ή την αστυνομία, προκειμένου να σταματήσει ο καυγάς.

Από την άλλη πλευρά, πολλά παιδιά προσπαθούν να αποφεύγουν συνειδητά οποιαδήποτε εμπλοκή στις συζυγικές συγκρούσεις, με το να αποφεύγουν να είναι στο ίδιο δωμάτιο με τους γονείς τους όταν αυτοί διαπληκτίζονται, καθώς πιστεύουν πως οι γονείς πρέπει μόνοι τους να επιλύουν τις διαφορές τους. Υπάρχουν βέβαια αναφορές παιδιών που φαίνεται να φροντίζουν να «ακούν» πιθανότατα από κάποιο διπλανό δωμάτιο το λόγο που οι γονείς τους καυγαδίζουν. Σε κάποιες άλλες περιπτώσεις κάποια παιδιά δεν διστάζουν να φύγουν από το σπίτι ή να απασχολούνται με άλλα πράγματα, προκειμένου να μην έχουν καμία ανάμιξη με τους γονείς τους.

Κάποια άλλα παιδιά πιστεύουν πως ειδικά όταν το αίτιο του καυγά αφορά αποκλειστικά και μόνο το ζευγάρι, καλό είναι να αποφεύγουν οποιαδήποτε συμμετοχή γιατί μάλλον τα πράγματα μπορεί να γίνουν χειρότερα.

Υπάρχουν περιπτώσεις όπου κάποια παιδιά δείχνουν παντελή αδιαφορία, με το να δείχνουν ένα είδος «απάθειας» ως προς τις συζυγικές συγκρούσεις. Ένα είδος άμυνας στην προσπάθεια τους να μην πληγώνονται.

Γενικότερα τα παιδιά φαίνεται ότι δεν αγνοούν, ούτε αντιδρούν παθητικά όταν οι γονείς τους συγκρούονται. Αντιθέτως, προσπαθούν να επεξεργαστούν, να

κατανοήσουν και ακόμη και να παρέμβουν όταν το θεωρούν απαραίτητο ή εφικτό με σκοπό να σταματήσουν τις συγκρούσεις οι οποίες απειλούν και διαταράσσουν την οικογενειακή τους ζωή.

Αρνητικές και Θετικές Απόψεις

Ο θυμός και οι συγκρούσεις φαίνεται ότι είναι ένα αναπόφευκτο και ίσως και απαραίτητο μέρος της οικογενειακής ζωής, καθώς με αυτό τον τρόπο έρχονται στην επιφάνεια θέματα που πρέπει να επιλυθούν. Τα παιδιά αναφέρουν ότι οι γονεϊκές συγκρούσεις μπορούν να έχουν τόσο θετικές όσο και αρνητικές επιπτώσεις στη ζωή της οικογένειας βέβαια πάντα υπό ορισμένες προϋποθέσεις, όπως όταν οι καυγάδες δεν είναι συχνοί και σίγουρα όταν οδηγούν σε αποτελεσματική επίλυση των προβλημάτων. Επίσης, τα κορίτσια μέσα στην οικογένεια φαίνεται να έχουν την τάση να βλέπουν περισσότερο θετικές επιπτώσεις από τους καυγάδες των γονέων τους σε σύγκριση με τα αγόρια που έχουν τη τάση να βλέπουν τα πράγματα μάλλον αρνητικά.

Γενικότερα, κάποια παιδιά αναφέρουν πως οι καυγάδες ανάμεσα στους γονείς τους έχουν μόνο **αρνητικές επιπτώσεις** στην οικογένεια, καθώς ο καυγάς δεν είναι ο κατάλληλος τρόπος για να επιλύονται οι διαφορές. Πιστεύουν ότι οι καυγάδες επηρεάζουν αρνητικά τα παιδιά, ειδικά όταν γίνονται μπροστά τους. Τα παιδιά αναφέρουν πως το μόνο που προσφέρουν οι καυγάδες μέσα στην οικογένεια είναι ένταση και θλίψη, ιδιαίτερα όταν οι καυγάδες αφορούν θέματα που στο παρελθόν έχουν επιλυθεί.

Ωστόσο υπάρχουν παιδιά που αναφέρουν πως πολλές φορές οι καυγάδες ανάμεσα στους γονείς τους έχουν **θετικές επιπτώσεις** καθώς με αυτό τον τρόπο το πρόβλημα έρχεται στην επιφάνεια και γίνεται προφανές. Κατά συνέπεια οι σύζυγοι έχουν

την ευκαιρία να εκφράσουν τις πεποιθήσεις και τις απόψεις τους. Επίσης, υποστηρίζουν ότι μέσω των συγκρούσεων το ζευγάρι έχει την ευκαιρία να κατανοήσει καλύτερα τις ανάγκες του άλλου, καθώς έρχονται στην επιφάνεια εναλλακτικοί τρόποι επίλυσης των προβλημάτων τους.

Ορισμένα παιδιά υποδεικνύουν ότι η μορφή του καυγά παίζει σημαντικό ρόλο. Αυτό που προτείνουν είναι ότι όταν ένας καυγάς ή μια διαφωνία γίνεται με ήρεμο και πολιτισμένο τρόπο, όταν οι γονείς είναι ανοιχτοί σε διάλογο, και δείχνουν καλή διάθεση για να ακούσει ο ένας τον άλλο, ακόμα και στην περίπτωση που μπορεί να έχουν αντίθετες απόψεις, τότε μπορεί να βγει κάτι θετικό από την διαφωνία τους.

Κάποια παιδιά θεωρούν ότι μέσα από τον καυγά τόσο οι γονείς όσο και τα παιδιά, έχουν τη δυνατότητα να μάθουν τόσο για το χαρακτήρα αλλά και για τη συμπεριφορά του άλλου, αλλά και για πιθανές «αδυναμίες» του χαρακτήρα τους. Μέσα από αυτή την ενδοσκόπηση μπορεί να δημιουργηθεί η διάθεση βελτίωσης του εαυτού καθώς και της αναμόρφωσης ή βελτίωση της συμπεριφοράς τους.

Ένα άλλο θετικό που παρατηρούν τα παιδιά είναι πως μετά από την ένταση που επιφέρει ο καυγάς έρχεται η ανακούφιση της έντασης. Δηλαδή, αναγνωρίζουν τον καυγά σαν ένα είδος εκτόνωσης.

Ένα άλλο θετικό που αναφέρουν τα παιδιά είναι πως βιώνοντας συγκρούσεις στην οικογένεια τους και το αντίκτυπο που έχει αυτό στη ζωή τους, θα προσπαθήσουν στο μέλλον να αποφύγουν ένα τέτοιο μοντέλο συμπεριφοράς στις προσωπικές τους σχέσεις ή στην οικογένεια που μπορεί να δημιουργήσουν αργότερα.

© Δήμητρα Γκίνη, PhD

Ψυχολόγος - Οικογενειακή Σύμβουλος

Βριλήσσια-Βόρεια Προάστια

Πλησίον μετρό, στάση Δουκίσσης

Πλακεντίας